

Fáy András
Mezőgazdasági, Közgazdasági
Szakközépiskola, Szakiskola
és Kollégium

2119. Pécel, Maglódi út 57.

OM: 039378

Kollégiumi pedagógiai program

2004-2008

Készítette:

Ivánkoviczné Polmüller Brigitta

Igazgató

Litkeiné Erős Zsuzsanna

kollégiumvezető

Tartalomjegyzék:

<i>I.A kollégium adatai, jellemzői.....</i>	<i>4</i>
<i>II.A kollégisták lakóhely szerinti megoszlása .....</i>	<i>4</i>
<i>Helyzetelemzés.....</i>	<i>5</i>
<u>III./1. A kollégium sajátos arculata, jellemzői.....</u>	<u>5</u>
<u>III./2. Legfőbb jellemzők.....</u>	<u>5</u>
<u>III./3. Alapelvek.....</u>	<u>8</u>
<i>IV.A kollégium kapcsolata.....</i>	<i>9</i>
<u>IV./1. Irányító szervekkel.....</u>	<u>9</u>
<u>IV./2. Társintézményekkel.....</u>	<u>9</u>
<u>IV./3. Művelődési intézményekkel.....</u>	<u>9</u>
<u>IV./4. Szülőkkel.....</u>	<u>10</u>
<u>IV./5. Diákönkormányzat.....</u>	<u>10</u>
<i>V.A kollégiumi nevelés funkciói.....</i>	<i>12</i>
<u>V./1. Szociális funkció.....</u>	<u>12</u>
<u>V./2. Szocializációs funkció.....</u>	<u>12</u>
<u>V./3. Életmód-mintaadó motivációs funkció.....</u>	<u>13</u>
<u>V./4. Felzárkóztató funkció.....</u>	<u>13</u>
<u>V./5. Tehetséggondozó funkció.....</u>	<u>14</u>
<u>V./6. Pályaorientációs funkció.....</u>	<u>14</u>
<i>VI.A kollégiumi nevelés célja.....</i>	<i>14</i>
<u>VI./1. A kollégiumi nevelési folyamat kimeneti céljai.....</u>	<u>16</u>
<u>VI./2. A nevelési folyamat főbb hangsúlyai.....</u>	<u>17</u>
<u>VI./3. A kollégiumi neveléssel szemben támasztott, társadalmilag hasznos képességek elvárásai:.....</u>	<u>17</u>
<i>VII.Nevelési folyamatok programja.....</i>	<i>18</i>
<i>VIII.Értékeink, értékrendszerünk.....</i>	<i>21</i>
<i>IX.A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve.....</i>	<i>23</i>
<u>1. TANULÁSMÓDSZERTAN.....</u>	<u>24</u>
<u>2. ÖNISMERET, PÁLYAVÁLASZTÁS.....</u>	<u>29</u>
<u>3. MŰVÉSZET ÉS INFORMÁCIÓS KULTÚRA.....</u>	<u>31</u>
<u>4. KÖRNYEZETI NEVELÉS.....</u>	<u>33</u>
<u>5. ÉLETMÓD, ÉLETVITEL, HÁZTARTÁSI ISMERETEK.....</u>	<u>35</u>
<u>6. EGYÉN ÉS KÖZÖSSÉG.....</u>	<u>37</u>
<u>7. MAGYARSÁG, NEMZETISÉGI LÉT EURÓPAISÁG.....</u>	<u>40</u>

<i>X. Ellenőrzési, értékelési rendszerünk.....</i>	<i>43</i>
<i>XI. Az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások köre.....</i>	<i>45</i>
<i>XII. Gyermek és ifjúságvédelem.....</i>	<i>45</i>
<i>XIII. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó és társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások.....</i>	<i>45</i>
<i>XIV. Fejlesztési, karbantartási feladatok.....</i>	<i>46</i>
<i>XV. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges óraszámok.....</i>	<i>46</i>
<i>XVI. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések.....</i>	<i>48</i>
<i>XVII. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések.....</i>	<i>49</i>

I. A kollégium adatai, jellemzői

A kollégium két telephelyen, két épületben működik. Pécelen a Maglódi út 57. sz. alatt és a Kishársas tangazdaságban. Pécelen 76, a Kishársasban 14 férőhely van.

Míg a Kishársasban lévő épület új, kényelmes, 3 – 4 személyes szobákkal rendelkezik, addig a péceli kollégium épülete elavult, erősen felújításra szorul.

II. A kollégisták lakóhely szerinti megoszlása

A kollégiumban csak a Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium tanulói laknak. Iskolánkba az ország minden részéről jönnek tanulni diákok.

A kollégisták lakóhely szerinti megoszlása

1.	Apaj	26.	Kunszentmiklós
2.	Aszód	27.	Maglód
3.	Becske	28.	Monor
4.	Budaörs	29.	Órbottyán
5.	Budapest	30.	Rétság
6.	Bugyi	31.	Sárszentágota
7.	Cegléd	32.	Sóskút
8.	Csákvár	33.	Szigethalom
9.	Csikóstöttös	34.	Szob
10.	Csömör	35.	Szolnok
11.	Dány	36.	Sződliget
12.	Dömsöd	37.	Taksony
13.	Dunaújváros	38.	Tápióság
14.	Dunavarsány	39.	Tárnok
15.	Egyeg	40.	Tass
16.	Érd	41.	Terény
17.	Erdőkertes	42.	Tiszaladány
18.	Gomba	43.	Tököl
19.	Gyömrő	44.	Újlengyel
20.	Héhalom	45.	Vác
21.	Hernád	46.	Váchartyán
22.	Hernádnémedi	47.	Vecsés
23.	Hortobágy	48.	Verseg
24.	Inárcs	49.	Villány
25.	Kazincbarcika	50.	Zsámbok

Helyzetelemzés

III./1. A kollégium sajátos arculata, jellemzői

Arculata

- a) A kollégiumnak használt **kastély** épülete valaha a Fáy család tulajdona volt. Az épületnek, az ódon falaknak történetük van, ez minket kötelez.

Az épületet gyönyörű **park** veszi körül.

Budapest szomszédságában vagyunk, mégis a hatalmas fák tiszta levegőt biztosítanak. Pihenésre kiválóan alkalmas. Az idegenforgalom szempontjából kiaknázatlan terület.

- b) Tanulói összetétel

A kollégium az iskolával szorosan együttműködik. Lakói az iskola tanulói közül kerülnek ki.

Ennek megfelelően laknak itt:

- közgazdászok
- mezőgazdászok
- technikusok
- szakmunkások

- c) A kollégium létének fontosságát hangsúlyozza, hogy közel 90 gyermeknek ad otthont. Közülük nagyon soknak a szó szoros értelmében ez jelenti az otthont, a biztonságos háttérrel.

III./2. Legfőbb jellemzők

A kollégista tanulók iskolatípus szerinti megoszlása, életkori jellemzők:

Jelenleg:

szakközepes

szakmunkás

Ebből is látható, hogy a kollégisták között több a gyengébb képességű szakmunkás, mint a szakközepes tanuló.

Életkorukat tekintve 14–20 –évesek.

Lakóhely szerinti megoszlás

Tanulóink túlnyomó része Budapest és vonzáskörzetéből való, de jönnek hozzánk távolabbi megyékből is tanulni, főleg a lótenyésztő szakmát.

A család, mint nevelési színtér:

A kollégisták túlnyomó többsége csonka családban él, elvált szülők gyermeke vagy más egyéb probléma van körülöttük.

Tanulmányi eredmény

Az általános iskolából a szakközépiskolai osztályokba jelentkező tanulók átlageredménye 3,5 – 4 között van.

A szakmunkás osztályokba ennél lényegesen gyengébb eredménnyel rendelkeznek a tanulók.

Érdeklődési körök:

- Közgazdászok
számítástechnika
idegen nyelv
sport
irodalom
- Mezőgazdászok
számítástechnika
környezetvédelem
irodalom
tánc
- Szakmunkások
sport
szövés-varrás
önismeret

A nevelői testület jellemzői

Kollégiumvezető	1 fő
Főállású nevelő	2 fő
Félállású nevelő	2 fő
Óraadó	2 fő

Tárgyi, dologi feltételek:

- Szűkösen vagyunk, a hálók zsúfoltak
- A lányoknál 5 db háló van.
- A fiúknál 3db háló van.
- Betegszoba 1db
- Mosdók, WC-k
- Könyvtár, számítógépterem, Internet (iskolai)
- Sportpályák (iskolai)
- Tornaterem (iskolai)
- Gyönyörű park
- Tanulósobák az iskolai tantermek
- Ebédlő (iskolai)

Gazdálkodás

Bevételi forrásaink

Fenntartói támogatás

Szülői támogatás

Szakképzési alap

Saját bevételek (szállásadás, táborok, továbbképzések stb.)

Pályázatok (falusi turizmus)

Állami támogatás

- I. A kollégium nem folytat önálló gazdálkodást, mivel az iskola tagintézményeként működik. Az eredményes munka érdekében a kollégiumvezetőnek a gazdaságvezetővel és a gondnokkal együtt kell dolgoznia.
- II. A kollégiumi étkezési díj befizetése komoly kötelezettséget jelent a családok nagy részénél. Minden hónap 20-ig kell a közösen meghatározott formában rendezni a befizetést a következő hónapra.
- III. A kollégium nevelési feladatainak megoldása mellett gazdasági szempontok figyelembevételével a hatályos rendeletek szerint szállásokat is értékesít.

IV. A kollégium kapcsolata

IV./1. Irányító szervekkel

A kollégium fenntartásával, működésével kapcsolatos feladatokat a Fáy András Mezőgazdasági, Közgazdasági Szakközép-és Szakmunkásképző Iskola látja el, a kollégium munkájára vonatkozó utasításokat az intézmény vezetőjétől és a felügyeleti hatóság illetékes képviselőitől fogadhat el a kollégiumvezető. Rendkívüli esetben azonnal jelenteni kell a felettes szerveknek:

- járványos megbetegedés
- súlyos működési zavarok
- tulajdonban bekövetkezett nagyobb kár
- botrányt okozó cselekvés

Az intézmény igazgatója és a kollégium vezetője kölcsönösen és rendszeresen tájékoztatják egymást a kollégiummal, a nevelőmunkával kapcsolatos eseményekről.

IV./2. Társintézményekkel

A kollégium feladatait csak akkor tudja egyre teljesebben megvalósítani, ha a környezetében lévő más intézményekkel jó kapcsolatot alakít ki, megismerve az ott alkalmazott pedagógiai módszereket és eljárásokat. A folyamatos kapcsolatépítés, fenntartás elősegíti, hogy a kollégium céljait elérje, feladatait eredményesen megoldja.

IV./3. Művelődési intézményekkel

A kollégium jelentős személyiségformáló hely, mely feladatait úgy tudja legteljesebben megvalósítani, ha együttműködik az adott település közművelődési intézményeivel. Minden évben fel kell mérni mindazokat a lehetőségeket, rendezvényeket, műsorokat, amelyek a kollégium céljainak megvalósítását szolgálják. (Különös tekintettel a színház, TV közönségszervező, kulturális vetélkedőire, kiállításokra, zenei estékre.)

A kulturális programok kapjanak kellő propagálást a kollégiumban. A művelődési programokon, rendezvényeken a tanulók részvételét szervezni kell.

IV./4. Szülőkkel

A kollégium nevelési-oktatási feladatait úgy tudja megoldani, ha együttműködik az iskolával, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, szakoktatókkal és a szülőkkel. Tényleges együttműködést kell megvalósítani, igényelve:

- a kölcsönös rendszeres tájékoztatást
- a kollégiumi követelmények ismeretét, és otthoni alkalmazását
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel

Kirívó esetben a család látogatása is szükséges lehet.

-Szülők bevonása

Rendszeresen tartunk szülői értekezleteket és fogadó órákat.

A szülői értekezletek közötti időszakban levélben értesítjük a szülőket a tanuló tanulmányi teljesítményéről, a szilenciumi tevékenységéről, iskolai és kollégiumi viselkedéséről. Telefonon bármikor érdeklődhetnek, kereshetnek bennünket. Igény és szükség esetén személyesen is rendelkezésükre állunk, hogy a gyermek érdekében konzultáljunk. Ha a gyermek viselkedésében rendkívüli változást észlelünk (negatív irányban) azonnal értesítjük a szülőt/gondviselőt. A pozitív irányú változásokat dicsérettel jutalmazzuk.

IV./5. Diákönkormányzat

A diákönkormányzat célja, hogy a működési szabályzattal összhangban a tanulók a diákotthoni nevelőközösség tagjaiként vegyenek részt önmaguk és társaik nevelésében, életmódjuk kialakításában, a nevelők segítségével szervezzék, irányítsák, ellenőrizzék és értékeljék a közösség életét és munkáját.

A diákönkormányzatot nyolc választott képviselő alkotja. (öt leány és három fiú) Ők megválasztják vezetőjüket, aki az iskolai DÖK delegáltja lesz, ő képviseli a kollégiumi diákokat az iskolai szervezetben.

o A diákönkormányzat tevékenységi területeihez tartozik:

a közösség napi életrendjének, feladatainak teljesítéséhez szükséges keretek szervezése a munka irányítása, ellenőrzése és értékelése.

A közösségi és egyéni érdekek összhangjának megteremtése.

A tanulók sokoldalú fejlődésének segítése, az elért eredmények értékelése.

A tanulmányi munka megszervezésének segítése és aktív részvétel az ellenőrzésben, értékelésben.

A szakmára, életpályára való felkészülés elősegítése

A kollégium kapcsolatrendszerének kiépítése más iskolákkal, kollégiumokkal.

Az iskolai és a kollégiumi nevelőtestület munkájának támogatása.

○ Diákönkormányzat tagjaitól elvárjuk, hogy:

Ismerjék és gyakorolják a demokrácia alapvető szabályait.

Önállóan végezzék az önkormányzó munkát.

Ismerjék meg jogaikat.

A feladatokat előre tervezzék, a munkát osszák meg.

Fejlődjön konfliktuskezelési technikájuk és vitakultúrájuk.

○ Döntési jogkör

saját működéséről (a nevelőtestület véleményét kikérve)

a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról

egy tanítás nélküli munkanap programjáról

minden olyan ügyben, amelyet a nevelőtestület a hatáskörébe utal

a diák ügyeleti rendszer megszervezésében

jutalmazások, elmarasztalások kezdeményezése, minősítő címek odaítélése.

○ Egyetértési jogkör:

Jogsabályokban meghatározott ügyekben az iskolai és kollégiumi szervezeti és működési szabályzat megalkotásakor és módosításakor

A tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor

Ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor

A házirend elfogadásakor

Rendkívüli megbeszélések, gyűlések elbírálásában

Elfogadott terveken felüli versenyek, társadalmi munkák megszervezésében.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a tanulóközösség fogadja el és a nevelőtestület hagyja jóvá. A diákönkormányzat a diákokat érintő kérdésekben – véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a

nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza azok működését.

V. A kollégiumi nevelés funkciói

V./1. Szociális funkció

A kollégiumok klasszikus funkciója, hiszen az igénybevevők köre csak egy másik településen juthat a kívánt képzéshez, így kollégiumi ellátást vesznek igénybe. A szabad iskolaválasztás alkotmányos elve a kistelepülésekről érkező és a helyben hiányzó iskolatípust kereső tanulócsoportok számára csak kollégiumi háttérrel teljesülhet. A különböző időszakokban a társadalmi-gazdasági folyamatok és feltételek szerint a szociális funkció **erősödik vagy gyengül**.

Érvényesülését meghatározza:

- az ország település és iskolaszervezete,
- a közlekedési infrastruktúra,
- a térség, a régió munkaerő-piaci potenciálja,
- az ország pénzügyi támogatási rendszere,
- a demográfiai helyzet.

Egy térség, egy régió munkanélküliségi jellemzői miatt jelentős szociális, tompító, kiegyensúlyozó szerep hárul a kollégiumokra.

V./2. Szocializációs funkció

Az iskolába, kollégiumba hozott társadalmi, gazdasági, kulturális, szociális különbségek a tudatos és spontán szocializálással csökkenthetők, illetve erősíthetők. A kollégiumi közösségi élet lehetőséget teremt a személyiségfejlesztés tudatos szakmai irányítására.

A szocializációs funkció tartalma:

- a társadalmi közjó birtokba vétele,
- a fejlődés-lélektani törvényszerűségek integrálása a nevelési folyamatba,
- a demokratizmus tanulása,
- a demokratikus érdekérvényesítő technikák alkalmazása mikrotársadalmi környezetben,
- az értékek és a közösségi hagyományok átörökítése.

Az anya-gyermek kapcsolat az egész életre kihat. A kapcsolat korai sérüléseiből belső személyiségi és szocializációs konfliktusok keletkeznek. Az anya-gyermek kapcsolat hiánya az egész életre meghatározó.

A kollégiumi közösségi nevelés az állandó pedagógiai környezet biztosításával a személyiségfejlődés katalizátora:

Felgyorsul az interaktív kötés, mindig van azonnali elismerés vagy helytelenítés a diák számára.

A visszajelzésből magatartásformák szilárdulnak meg vagy tűnek el. Ez a „társadalmasodás” folyamata, amelynek jelentős szerepe van a konfliktus feloldás-megoldás tanulásában is.

Az általános iskola felső tagozatában már megjelenik a tudatos barátságválasztás.

Középiskolás korban megjelenik és aktivizálódik a tudatos érzelmi (nemi) választás.

A harmadik szakaszban megjelenik a megnyugvás, a családalapítás, az eredményes és sikeres egzisztálás igénye.

V./3. Életmód-mintaadó motivációs funkció

Az értékpluralizmus elvének tiszteletben tartásával a kollégium érték közvetítő szerepe alkalmas arra, hogy a közösségi együttélés következtében interiorizáljon **társadalmilag hasznos, egyénileg értékes életmód modelleket. A tolerancia, a versenyképesség, a megmérettetés képessége**, a keresett munkaerő-piaci pozíció megszerzése ma mind konstruktív életvezetési technikákat igényel az életpályára készülő fiataloktól. A kollégiumi nevelés specifikumai ezen készségek és képességek kialakítását segítik. A kollégiumi közösségi nevelés katalizátora lehet az aktivitás, a motiváció tartós fenntartásának, a differenciált személyiségfejlesztés megvalósításának. Motiváció nélkül nincs mérhető teljesítmény, nincs közösségi és egyéni távlat!

V./4. Felzárkóztató funkció

Az egyes települések iskolái között rendkívül nagy a színvonalbeli különbség. Ennek vannak történelmileg levezethető okai és vannak új keletű okai is. A kollégium intellektuális, műveltségi, kulturális és mentális hátrányokat pótol. E tevékenységével az **esélykülönbségek** mérséklését segíti. Az állandó fejlesztő pedagógiai környezet a tanulási módszerek elsajátításával növeli a tanulási, iskolai teljesítményben és kommunikációs készségben megjelenő sikereket. Az elért és megerősített siker stabilizálja a személyes motivációt. A kollégiumunk arra törekszik, hogy feltérképezze a hozott hátrányok jellemzőit, összetevőit. Ennek ismeretében alkotjuk meg a pedagógiai és foglalkozási

tevékenységszerkezetet. A feladatok megoldásához differenciálpedagógiai módszereket alkalmazunk, mert a felzárkóztatás frontális és főleg egyöntetű módszerekkel nem lehet eredményes.

V./5. Tehetséggondozó funkció

A Kt. 43. § kimondja, hogy a kollégiumot a fenntartó kijelölheti arra, hogy kiemelkedő képességű tanulókkal foglalkozzék. Ehhez természetesen megfelelő tárgyi, személyi feltételrendszer szükséges. A mi kollégiumunk nem ilyen jellegű intézmény. Természetesen tehetséggondozással nem csak a kijelölt kollégiumnak kell foglalkoznia. Minden pedagógus számára óriási öröm egy-egy csiszolatlan gyémántrögöt találni, alakítani.

Az állandó, irányított, ingergazdag pedagógiai környezet felismeri, előhívja a tehetséget, amely értő kezekben, állandó és tartós motiváció mellett kiegyensúlyozottan, nagy megrázkódtatás nélkül bontakozhat ki.

V./6. Pályaorientációs funkció

A kollégiumi nevelés folyamatában a különböző méréses módszerek, továbbtanulási trendek figyelésével olyan plusz lehetőséget kap a diák, amelyet nem biztosít- mert nincs birtokában- sem a szülő, sem az iskola rutinszerű pályairányítási tevékenysége. Ma a korlátozott és átalakuló munkaerő-piaci viszonyok miatt óriási felelősség a pályaválasztás akár az alapképzés vizsga után, akár az érettségit követően. A kollégiumok sikeres pályaorientációs tevékenysége hozzájárul presztízszük növeléséhez is. A kollégium már végzett és visszajáró diákjai ebben élménybeszámolóikkal, tájékoztatóikkal, személyes példájukkal sokat segíthetnek. Ők hitelesek az utódok számára. Bizonyosságot jelentenek, hogy érdemes a különböző foglalkozásokat végigcsinálni, az áldozatot meghozni a jövőért.

A felvázolt funkciók nevelésméleti és tartalmi kibontakoztatása adja a kollégiumi nevelés lényegét, a társadalmi progresszió szolgálatát.

VI. A kollégiumi nevelés célja

A nevelésnek a társadalmi közjót kell szolgálnia. Az oktatásra-nevelésre fordított közpénzek felhasználása társadalmilag akkor hasznos, ha a neveléseredményeként elérjük a társadalmilag elismert és támogatott érték közvetítést.

➤ Alapvető cél:

Olyan egészséges, kultúrált, önmaga fejlesztésére képes autonóm személyiség kialakítása, amely eredményes a tanulásban és sikeres az életben.

➤ Célkitűzéseink:

a hátrányos és a többszörösen hátrányos helyzetű tanulók segítése
gyermekvédelem
felzárkóztatás
a tanulmányi munka színvonalának emelése
az adottságok, képességek fejlesztése
tehetséggondozás
közösségi életre nevelés
pozitív szociális szokások elsajátítása
helyes viselkedés, magatartás
a beilleszkedés segítése

➤ Fejlesztési feladataink

Arculatunkból, a tanulói összetételből adódóan kollégiumunkban a szociális- ill. érzelmi védőháló erősítése nagyon fontos. Az ezekből adódó funkciók- családhelyettesítő, szocializációs, hátrányos helyzet enyhítése, személyiségformáló, értékközvetítő, felzárkóztató- javítása és erősítése jelen társadalmunkban nagyon lényeges s a jövőben ez a szerep még erősödni fog.

Vizsgálatok igazolják, hogy azok a gyerekek válnak szociálisan értékessé, akik pozitív mintát jelentő körben fejlesztették örökölt adottságaikat az optimális szintre.

Azoknál a gyerekeknél viszont, akik személyiségfejlődésük optimumát nem érik el, zavar keletkezik:

- a motivációs rendszerükben
- értékfelfogásukban
- eltorzulnak életcéljaik
- társas kapcsolataikban beilleszkedési nehézségek
- jönnek létre.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az ilyen jellegű problémákkal küszködő gyermekek száma egyre inkább növekszik. Ez a növekedés a mi kollégiumunkban is érzékelhető.

➤ Otthon pótló funkció javítása, erősítése

a kollégium otthonosabbá tétele
külső, belső felújítások, új bútorok beszerzése
sportolási lehetőségek bővítése
műholdas TV csatornák vételi lehetőségének bővítése
szabadidős tevékenységek körének bővítése

a tanulóval való törődésre egyéni foglalkozásra nagy hangsúlyt fektetünk
napi tevékenység megbeszélése
tanulmányi munka segítése
családi élmények és gondok megbeszélése
iskolai örömök, kudarcok megtárgyalása
pszichológus biztosítása

➤ Humán erőforrások, gazdasági fejlesztések, képzési és továbbképzési tervek

Célkitűzések:

a pedagógusok továbbképzésének biztosítása
belső továbbképzések szervezése
önképzés

Egyéb szellemi erőforrások bevonása a nevelőmunkába

Külső előadók bevonása

- Egészségmegőrzés, egészségvédelem
- Káros szenvedélyek, megelőzés
- Betegségek, megelőzés
- Bűnmegelőzés

Kompetens, jól felkészült diákok bevonása

- Diákelőadás
- Játék, vetélkedő

A tevékenységek tartalmi gazdagítása

- Szabadidős tevékenységek skálájának gyarapítása
- A kollégiumi feltételrendszer javítása, az épület otthonosabbá tétele.

Az egészséges, kultúrált életmód erősítése

- Egészségmegőrzés, egészségvédelem
- Káros szenvedélyektől való megóvás
- A szabadidő hasznos kihasználása, rendszeres sportolás

VI./1. A kollégiumi nevelési folyamat kimeneti céljai

Reális társadalomkép kialakítása a nevelés által.

Önszervezésre képes, önkormányzati készségekkel, ismeretekkel, közösségi affinitással és asszimilációval, a demokratizmus ismereteivel rendelkező fiatalok nevelése.

Társadalmi, piacgazdasági programhoz csatlakozva a nyelvi kommunikációs és ökonómiai szemléletű nevelés fejlesztése.

A konstruktív életvezetési mintaadás.

A felsorolt nevelésfilozófiai elveket, célokat a nevelési folyamatban különböző foglalkozások, fórumok, tevékenységek, hatásmechanizmusok rendszerében valósítjuk meg.

VI./2. A nevelési folyamat főbb hangsúlyai

a motiváció, az aktivitás állandó fenntartása
a tanulás-tanítás tág értelmezése,
a bánásmód és értékelés differenciáltsága,
a műveltségi és mentális hátrányok csökkentése,
a tehetséggondozás, a hatékony pályaorientációs tevékenység,
valós humanizált értékek felmutatása, megismertetése, fejlesztése,
az egyetemes kultúra érték közvetítése,
ingergazdag közösségi élet biztosítása.

A kollégiumi tevékenységmező a pótcselekvések helyett olyan új ismereteket, az önképzés keretében elsajátítható tudást adhat, melynek birtokában végzett tanulóink a munkaerőpiacon keresett pozícióba jutnak. Törekszünk a mai élet valós követelményéhez igazítani a kollégiumi tevékenységrendszerét. A nevelési folyamatban a különböző tevékenységek elvégzésével, elsajátításával különböző fokozatokat érhetnek el diákjaink a jártasság, a készség, az ismeret és a képesség terén. A társadalmi sikeres egzisztáláshoz – ami végül is az egyéni boldogulás célja – a képességek összetevője a legfontosabb feltétel.

VI./3. A kollégiumi neveléssel szemben támasztott, társadalmilag hasznos képességek elvárásai:

Toleranciaképesség

A másság megismerése és elfogadása, valós igazodási pontok beépítése, etikai tartalmak alapján. Ez ad biztonságot egy pluralista berendezkedésű társadalomban az értékek, nézetek, politikai felfogások közötti eligazodásban.

A megmérettetés képessége

Csak teljesítményorientált nevelési felfogás szerint lehet a társadalmi igényeknek megfelelni. Műveltségi és mentális hátrányok csökkentése és a tehetséggondozás együtt jelenik meg a kollégiumi nevelésben. Piaccgazdasági környezetben az életpályára kerülő fiatal szembesül az erőfeszítés – teljesítmény - eredmény hármas kapcsolatrendszerével.

Az önértékelés képessége

A stabil, önirányításra, önszervezésre képes személyiség reális önértékelő képességgel rendelkezik. A közösségi nevelés a társadalmi folyamatokban történő tájékozódást segíti, bázisa a valós teljesítmény, a célirányos jövőkép.

Munkaerő – piaci képesség

A mai kollégium akkor funkcionál megfelelően, ha diákjait a keresett munkaerővé válásban segíti, és konstruktív életvezetést alapoz. A munkaerő-kvalifikáció segítése kollégiumi keretek között új preventációs lehetőség.

A képességek kialakulásához vezető nevelési folyamatot tevékenységekben fogalmazzuk meg.

VII. Nevelési folyamatok programja

- A kollégiumi ismeretátadás megszervezése
  - tanulás segítése, felzárkóztatás
  - tanulási módszerek tanítása
  - kultúraközvetítés, az általános műveltség megszerzésének segítése
  - az önművelés igényének kialakítása, a lehetőségek biztosítása
  - esztétikai és egyéb értékek közvetítése
  - tehetséggondozás

- Nevelés, a nevelési folyamat tervezése, szervezése, irányítása:
  - etikai és értékismeretek nyújtása, az erkölcsi kultúra fejlesztése
  - etikai ismereteket adó foglalkozások megtervezése
  - jellemnevelő feladatok (irodalmi példák, élmények, helyzetteremtés stb.)
  - testi, lelki, szellemi egészség, az egészséges életmód
  - érdeklődési csoportok kialakítása, fejlesztése
  - a környezeti nevelés elősegítése, környezetvédelem
  - a személyiség egyéniséggé fejlesztése
  - önismeret, önnevelés, önértékelés

életpályák, hivatások, szakmák, munkalehetőségek megismerése

- Véleményezési jogkör
  - kollégiumi felvétel
  - kollégiumi munkaterv
  - működési szabályzat, házirend
  - ünnepélyek, ünnepségek lebonyolítása
  - kedvezmények adása
  - tanórán kívüli tevékenységre fordítható pénzeszközök felhasználásában

- Tanulmányi munka a kollégiumban

A legfontosabb feladat az iskolai tanulás segítése, megszervezése, ösztönzés az önálló tanulásra. Az önművelés igényének kialakítása, rendszeres és folyamatos készülés begyakoroltatása.

A tanulás tanítása: a módszeres tanulásszervezés

  - az írásbeli feladatok elvégzése elsődleges feladat
  - órai ismeretek felfrissítése, ismétlés
  - a szóbeli feladatok rangsorolása, sorrend felállítása
  - a memoriterek, verstanulás módszerei
  - a kedvelt tárgyak tanulásának elsőbbsége
  - nehéznek ítélt feladatok fontossága
  - tanulás egyénileg, párokban, tanulócsoportban
  - a kreativitás fejlesztése
  - csoportnevelői segítség, szaktanári korrepetálás

Tevékenységek a tanulmányi munkában

A felzárkóztatásnál figyelemmel kell lenni a tanuló tulajdonságaira:

kötelességtudó

megbízható

lelkiismeretes

tisztelettudó

udvarias

lehet rá számítani

Az optimális aktivációs szint elérése a cél.

A tehetséggondozásnál a feladatok fokozatos nehezítésére kell törekedni.

Törekednünk kell:

az általános műveltség fokozott fejlesztésére

a tehetséges tanulók kreativitásának fejlesztésére

a tanulók igényének kielégítése szakkörökben

kapjanak személyre szabott feladatokat

a speciális képességűeknek differenciált foglalkozások
a reális önértékelés fejlesztésére

VIII. Értékeink, értékrendszerünk

➤ Magyarság

a szülőföld, a régi és új környezet szeretete, hazaszeretet
az anyanyelv szeretete és tisztelete
nemzetünk történetének ismerete, szeretete
hagyományaink, egész kultúrkinccsünk ismerete, tisztelete, védelme
és gyarapítása.
nemzeti szimbólumaink elsősorban zászlónk, himnuszunk,
címerünk, szózatunk tisztelete.
pozitív, előítélet-mentes vélemény a hazánkban élő
nemzetiségekkel, kisebbségekkel kapcsolatosan, jogaik, kultúrájuk,
hagyományaik és nemzeti érzéseik tiszteletben tartása.
a határon túli magyarok problémáinak ismerete, velük való
közösségvállalás.
áldozathozatal a haza felvirágoztatásáért, békéjéért, védelméért.

➤ Európaiság

Európai „identitás-tudat”
az európai kulturális hagyományok megismerése, megóvása és
gyarapítása.
az egyetemes emberi jogok elfogadása és tiszteletben tartása.

➤ Tudatos erkölcsiség

Erkölcösség, jólneveltség, értéktisztelet, viselkedési és
magaviseleti szabályok betartása, becsületesség, jellemesség.
Önmagával és másokkal szembeni igényesség.
A jó, a rossz, a helyes, a helytelen, az igaz és a hamis felismerése és
a pozitív melletti döntés.
Az elfogadott társadalmi normákhoz való igazodás, de nem
elvtelenül, nem megalkuvón.
Őszinteség, egyenesség, a nyíltság a felelősség vállalása.
Hűségesség
Felelősségtudat, felelősségvállalás.
Fegyelmezettség, állhatatosság.
Igazságosság, lelkiismeretesség.

➤ Önismeret, önellfogadás, önbizalom, önmagában való hit, reális énkép:

Magabiztosság, céltudatosság, törekvés az egyéni sikerekre,
alkalmazkodni tudás a változó feltételekhez, belső autonómia,
egyéniséget tükröző személyiség.

Életerv, karrier-terv, önfejlesztés-igény, önmenedzselés-igény.
Pozitív eszmény és példaképek.

- Műveltség, tudás, intelligencia, a művészet, a tudomány különböző területeinek ismerete, befogadása.
Általános műveltség, speciális műveltség.
Önképzés, önművelés, szakmai műveltség.
Nyelvtanulás
- Céltudatosság, következetesség, kitartás, erős akarat.
- Demokrácia
A demokrácia megteremtése, működtetése.
A „jó kollégista”, az iskolai tanulói szerep.
Részvétel a kollégiumi és iskolai közéletben.
Érdekvédelem.
Jogismeret.
- Szélesprofilú szakmai alapképzettség, konvertálható szaktudás
vállalkozószellem, sikerorientáltság, kockázatvállalás,
önmenedzselésre, pályamódosításra való képesség.
- Igényesség, szorgalom, kreativitás
a tanulmányokban és a munkában
- Környezetvédelem
nyitottság a világ, Európa, Magyarország, a haza, a környezet
aktuális kérdései, problémái iránt.
- Az egyéni és közösségi javak gyarapítása a fogyasztásban,
mértékletesség, takarékoság.
- A kollégium tevékenységszerkezete
felzárkóztató, speciális ismereteket adó, felkészítő foglalkozások
szilencium
korrepetálások
szakkörök, sportkörök, kirándulások, kultúrprogramok
a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozások

IX. A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve

Kollégiumi foglalkozások keretterve

TÉMAKÖRÖK

1. Tanulásmódszertan
2. Önismeret, pályaválasztás
3. Művészet és információs kultúra
4. Környezeti nevelés
5. Életmód, életvitel, háztartási ismeretek
6. Egyén és közösség
7. Magyarság, nemzetiségi lét, európaiság

Az alapprogram végrehajtásához szükséges kötelező foglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖRÖK	9.évfolya m	10. évfolya m	11. évfolya m	12. évfolya m	13-14. évfolyam
Tanulásmódszertan	4	3	3		
Önismeret, pályaválasztás	3	3	4	3	2
Művészet és információs kultúra	3	3	2	4	5
Környezeti nevelés	2	2	2	2	3
Életmód, életvitel, háztartási ismeretek	4	4	4	5	5
Egyén és közösség	3	3	3	3	2
Magyarság, nemzetiségi lét, európaiság	3	4	4	3	3
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (12 – 13 – 14. évfolyamon 33 – mal), minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással számolunk. Ennek 60% - ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) vonatkozóan a rendelet kötelezővé teszi, hogy az itt megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban. A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

Kollégiumunkban a 2003/2004-es tanévtől a kollégiumi nevelés országos alapprogramja szerint folytatódik a munka.

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, etikai és esztétikai ismereteinek, jellemének, identitás-tudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása és fejlesztése.

A kollégium segíti a tanulókat a tantervekben meghatározott ismeretek elsajátításában, biztosítja a képességek fejlődéséhez szükséges tevékenységek, művészeti és egyéb alkotások létrehozásának feltételeit. A kollégiumi foglalkozások az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, a fenntartható életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, foglalkozásokban és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik a szülőföld szeretetét, a kisebbséghez, népcsoporthoz, az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottá és elfogadóvá válnak a hazai nemzetiségek, kisebbségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A kollégiumi foglalkozási keretprogramterv lehetőség a kollégistáknak és a kollégiumi tanároknak arra, hogy a közoktatásban és a szakoktatásban kevésbé hangsúlyos ismeretekből, élményekből, művészeti hatásokból olyan válogatást adjon, amely kihat a kollégiumra, a kollégisták életére, tanulására, életvitelére, szabadidejük eltöltésére, az iskolai tevékenységekhez, az osztályfőnöki órákhoz való kapcsolódására, alkalmazkodóképességük, toleranciájuk, konfliktuskezelésük fejlődésére éppúgy, mint az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítására.

1. TANULÁSMÓDSZERTAN

Célok és feladatok

A kollégiumba érkező tanulók sok iskolából, településről, különböző családi környezetből jönnek. Tanulási módszereik és tanulásuk hatékonysága eltérő. A tanulás legtöbb összetevője tanítható. A kollégiumi foglalkozásokon alapfeladat, hogy a kollégiumi élet egész időszakában figyelemmel kísérjék azt, hogyan tanulnak a kollégisták.

A rendszeres tanulás-módszertani foglalkozások eredményeképpen a tanulók szert tesznek a tanulás szervezésében a fokozatos önállóságra, a sorrendiség felállításának képességére. A kollégiumi tanulásmódszertan az iskolai órákra való felkészülést, az iskolai tanulás hatékonyságának a növelését szolgálja. Segíti a kollégistákat-elsődlegesen is az újonnan érkezetteket-abbban, hogy idejüket, erejüket jól be tudják osztani, szervezni tudják kollégiumi életüket, fontossági sorrendet tudjanak felállítani tevékenységeik és a tanulnivalók között. Elősegíti, hogy a kollégisták kialakítsák magukban annak tudatát, hogy a rendszeres és folyamatos készülés, a gyakorlás, a bevésés az iskolai siker alapja, ugyanakkor előkészít a továbbtanulás mindegyik fokozatára, valamint a felnőtt életre. Kialakítja az önálló tanulás, a közösségben való tanulás módszereit, felkészít az önművelésre és önnevelésre.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak az elsajátíttatása a kollégiumban magába foglalja az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítését, az értő olvasás fejlesztését, az emlékezet erősítését, a célszerű rögzítési és bevésési módszerek kialakítását, az önművelés, önnevelés igényének kialakítását, az élethosszig tartó tanulás gondolatának befogadását.

Fejlesztési követelmények

9-14. évfolyam

A tanuló ismerje meg és alkalmazza a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.

Tudjon a tanulnivalók között fontossági sorrendet felállítani. Tudja - segítséggel - szervezni az idejét, a tevékenységeit. Gyakorolja a szövegértő olvasást, az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. Tanulja meg a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, mondanivalók szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. Tudjon szelektálni az információk tömegében. Használja rendszeresen a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket. Használja rendszeresen a könyvtárat, és igényelje szolgáltatásait. Iskolai feladataihoz és egyéni problémái megoldásához tudja kiválasztani a szükséges dokumentumtípust, és legyen képes gyakorlati felhasználására. Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett információkat, és szóban vagy írásban számoljon be a megoldásokról.

Rendszeres könyvtári munkával is fejlődjenek hatékony tanulási módszerei és önművelési szokásai. Szerezzen tapasztalatokat a legújabb technológiákon alapuló információhordozók használatában.

Időkeret:

9. évfolyam : 4 óra

10. évfolyam : 3 óra

11. évfolyam : 3 óra
12. évfolyam : 2 óra

13-14. évfolyam : -

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Tanulási módszerek elsajátítása és alkalmazása	A kollégiumi tanulás jellemzői. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban. Tanulósobai tanulás. Egyéni tanulás. Segítő tanulás. Az eredményes tanulás. Tanulás közösségben. A módszerek alkalmazása tantárgy- és helyzetspecifikusan. A tanulási szokások tudatos alakítása, korrekciója. Gondolkodás. Emlékezetfejlesztés. Koncentráció. Bevésés. Ismétlés. Gyakorlás. Olvasásfejlesztés. Szövegértés-fejlesztés. Beszédművelés. Ismeretek ellenőrzése. Tantárgyak fontossági sorrendje a tanulók számára. Az iskolai feladatok teljesítéséhez szükséges felkészülés módszerei. A tanulás motiváltságának felmérése, alakítása. Az önművelés igényének kialakítása. A vizsgák rendje, követelményei, a szakmai vizsgákra, az érettségire való felkészülés módszerei. A fevételi rendje, követelményei, a felkészülés módszerei. A követelmények megismerése, a módszerek (tételvázlat, tételkifejtés, teszt- és esszéfeladatok, szóbeli feleletek stb.) gyakorlása valóságközeli szituációkban.
Könyvtárhasználat, dokumentumismertetés	Az eddig megszerzett könyvtári ismeretek rendszerezése a tanulók aktuális érdeklődéséhez igazodva. Gyakorlatok a könyvtárhasználatban, önálló egyéni munkák (kiselőadás, házi dolgozat, étettségi és felvételi feladatok) kidolgozása. A különböző dokumentumfajták (könyv, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, mágneses adathordozók) szerepe a szaktárgyi ismeretszerzésben, valamint a köznapi élet egyéb területein. Dokumentumfajták felhasználása a gyakorlatban. A szellemi munka technikája. Az információfeldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés) technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat) módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása a gyakorlat segítségével.

2. ÖNISMERET, PÁLYAVÁLASZTÁS

Célok és feladatok

Az általános és középiskolás korosztály érzékeny minden őt érő érzelmi és értelmi hatásra. E hatások feldolgozásában a kollégistának a család helyett (esetleg mellett) a kollégiumi közösség nyújt segítséget. Az önismereti foglalkozások elsősorban e hatások feldolgozását segítik elő, azért, hogy támogassák az identitás megerősítését és a mentálhigiéné ápolását, fejlesztését. Az önismereti foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának megismerése és fejlesztése egyénileg és csoportban. A pszichés, „belső történések” tudatosítása, önmaguk mélyebb ismerete elősegíti az alkalmazkodást, beilleszkedést, saját helyük felismerését szűkebb és tágabb környezetükben, felkészít a konfliktusok megoldására, az önbizalom, az önértékelés, a pályakép felépítésére, az önmenedzselés megalapozására. Az önismeret és egyéni fejlesztés mellett fontosnak tartjuk az egyéni és közösségi motívumok, a célrendszer és értékrend megismerését, alakítását, a kollégista társadalmi orientálódásban való segítségét, az egyéni törekvések és közösségi érdekek, lehetőségek egyeztetését, az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakorlását is. Mindezzel elsősorban a fiatalok önismeretének és erkölcsiségének alakulásához járulunk hozzá. A kollégiumi együttélés feltétele a közösen meghatározott szabályok betartása, a bizalmi légkör kialakítása a csoportban, a közösségben. A „kollégiumi közösségi tudat” kiépítése a kollégiumi közösség minőségének jelzője lehet. Ugyancsak a kollégiumi légkör alapvető feltétele a kölcsönös bizalom a diákok és a tanárok között.

Fejlesztési követelmények

9-14. évfolyam

A tanuló ismerje az emberi tulajdonságokat, tudja mérlegelni, elemezni döntéseit. Legyen képes bemutatni néhány fontosabb erkölcsi felfogást, valamint tudjon érvelni ellenük vagy mellettük. Ismerje az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő személyiségvonásokat és erényeket. Legyen tudatában a gondosan kiválasztott és mély kapcsolatok értékének. Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére. Legyen képes a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására. Törekedjen a felelősségteljes nemi magatartás kialakítására. Tudjon érvelni saját meggyőződése mellett, legyen képes mások meggyőződését tiszteletben tartani. Legyen képes felismerni az önismeret

szerepét a helyes párválasztásban, legyen képes felismerni saját képességeit, és kipróbálni azokat a valóságban. Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit. Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban. Legyen képes tisztázni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat. Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit. Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájáról, hivatásáról, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Időkeret:

9. évfolyam	: 3 óra	12. évfolyam	: 3 óra
10. évfolyam	: 3 óra	13-14. évfolyam	: 2 óra
11. évfolyam	: 4 óra		

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
Ki vagyok én?	Reális énkép. Személyiségprofil. Személyiségjellemzők. Jellem. Megjelenés. Magatartás. Viselkedés. Kapcsolatok (család, barátság, egyéb kapcsolatok) és a kapcsolódás formái és módjai (pl. rokonszenv-ellenszenv, őszinteség-hazugság, alkalmazkodás-önállóság, előítélet-nyitottság, gyávaság-bátorság). Az emberi megnyilvánulások értelmezése és elemzése az életből és műalkotásokból vett példák segítségével. Nemiség, szerelem, házasság. Társismeret. Barátság. A férfi-nő kapcsolat és a szerelem változatai a különböző kultúrákban-feldolgozás irodalmi alkotások, filmek segítségével. A férfi-nő kapcsolat ma-beszélgetés, vita. Értékek, értékrendek, erkölcsi tulajdonságok. Egymás mellett élő erkölcsi felfogások értékeinek felismerése, érvelés, vitatkozás ellenük vagy mellettük. Erkölcsi normák változásainak megismerése-gyűjtőmunka a könyvtárban.

Pályaorientáció	Az eredményes pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása (motiváció, érdeklődés, képességek, környezet stb.). Tájékozódás a pályaválasztás, pályaismeret dokumentumaiban, ismeretforrásaiban, eligazodás a pályaválasztási alapfogalmakban. Az álláskeresés folyamata és technikái. A munkavállaló jogai, kötelességei. Az álláskeresést megkönnyítő, illetve a munkaerő-piaci alkupozíciót segítő technikák elsajátítása dokumentumok megismerése, megalkotása és szituációk eljátszása segítségével. Hivatás. Hivatástudat. Felkészülés az esetleges pályakorrekciókra. Az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerése.
-----------------	--

3. MŰVÉSZET ÉS INFORMÁCIÓS KULTÚRA

Célok és feladatok

A művészettel és a művészetre neveléssel a kollégium azt kívánja elérni, hogy a kollégisták személyes élményeik során találkozzanak esztétikai értékekkel, legyenek képesek átélni a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. Formálódjék a műalkotások megismerése által tárgy- és környezetkultúrájuk. Javuljon véleményalkotó képességük.

Alkotó helyzetek biztosításával sarkalljuk a tanulókat arra, hogy a művészi kommunikáció segítségével fejezzék ki személyes elképzeléseiket. Tegyük lehetővé a tehetséges kollégiumi tanulók számára alkotások (irodalmi, képzőművészeti, nép-és iparművészeti, fotó, film) készítését, produkciók (zenei, tánc és dráma, egyéb színpadi előadó-művészet) létrehozását és bemutatását. Neveljünk a művészi kifejezés által nyitottságra, toleranciára, az értékek élményeken és belátáson alapuló megbecsülésére. Ösztönözzük a bátor, találékony gondolkodást, új kérdések felvetését, az ötletes, eredeti kifejezésmódokat, értelmezéseket. Támogassuk a mindennapi tevékenységek során az esztétikus, harmonikus tárgyak, eszközök, anyagok választását. Segítsük az egyéni ízlés alakulását. Mutassunk példát a szélsőségektől tartózkodó, divatos testkultúrára, öltözködésre, ízléses, igényes belső és külső téralakításra, lakberendezésre, tárgyhasználatra. A művészi kommunikáció különböző formái mellett a tanulók tanulják meg alkalmazni a gondolatok kifejezésének, közlésének egyéb eszközeit is, s az legyen hozzáférhető számukra. Különös figyelmet fordítsunk a könyvtár és információs forrásközpont céltudatos használatára való felkészítésre, az önművelés támogatására. A tanulók számára váljon a műveltség életvitelüket meghatározó erkölcsi értéké.

Fejlesztési követelmények

9-14. évfolyam

A tanuló ismerkedjen meg érdeklődésének megfelelően minél több műalkotással, váljék nyitottá a különböző kifejezőmódok iránt.

Szerezzen művészi élményeket, és tapasztalja meg az esztétikus alkotásokban és produkciókban rejlő örömeiket. Készüljön fel a katartikus élmény érzelmi és szellemi fogadására. Értse a művészetek sajátos kommunikációs nyelvét. Alakítsa ki saját ízlését, önálló véleményét az egyes alkotásokról.

Vegyen részt érdeklődésének megfelelő művészeti tevékenységben. Legyen nyitott a kulturális és művészeti élmények befogadására. Ismerkedjék népi kultúránkkal, a népművészettel.

Lehetőségei szerint keressen kapcsolatot kortárs alkotókkal, alkotó kortársakkal. Informatikai és számítástechnikai ismeretek gyakorlása és felhasználói alkalmazása a kollégiumban. Ismerje a felhasználás szabályait, a szerzői jog fogalmát.

Időkeret:

9. évfolyam	: 3 óra	12. évfolyam	: 4 óra
10. évfolyam	: 3 óra	13-14. évfolyam	: 5 óra
11. évfolyam	: 2 óra		

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
A mindennapok művészete	A művészet és a valóság. A művészi ábrázolásmód formája. Az egyéni ízlés, a közízlés és a művészi ízlés. Az esztétikum. Előítélet, tetszés. Divatok, hóbortok. Ismerkedés a művészet sajátos kommunikációs formáival és csatornáival. Beszélgetés, vélemények megfogalmazása, vita. Műelemzés, kritika megbeszélése. A katartikus élmény jellemformáló ereje. A példa és a minta. Élményszerzés kulturális események, rendezvények, produkciók során, az élmények megosztása társaikkal. Közízlés, egyéni ízlés.
Az alkotás öröme	Harmónia és diszharmónia megkeresése és létrehozása a művészeti alkotásokban és a valós világban. Tudatos térformálás, lakberendezés. Művészi alkotások létrehozása. Alkotó hangulat biztosítása, alkotásra ösztönző helyek kialakítása. Tehetségnek megfelelő egyéni alkotások létrehozása és bemutatása.

Nemzeti kultúránk	A nemzeti kultúra kincseinek megismertetése. A népművészet megismerése. Ismerkedés a néphagyomány értékeivel. Nép-és iparművészeti alkotó technikák kipróbálása. Alkotókörök létrehozása.
Egyetemes műveltség	A magyar és az egyetemes kultúra kimagasló személyiségei. Ismeretterjesztő előadások, bemutatók szervezése, azokon való részvétel. Találkozás a kultúra jeles képviselőivel. Korszerű kommunikációs eszközök használatával ismerkedés a világ kulturális életének eseményeivel, azokkal interaktív kapcsolatok kialakítása.
Informatikai és számítástechnikai ismeretek	Informatikai és számítástechnikai ismeretek gyakorlása, felhasználása a kollégiumban. Internethasználat. Multimédia. ECDL vizsgára való felkészüléshez segítség, gyakorlás.
Könyvtári informatika	Könyvtártípusok. Dokumentumfajták. Katalógustípusok. Önálló kutatás megfelelő információhordozók kiválasztásával.

4. KÖRNYEZETI NEVELÉS

Célok és feladatok

A kollégiumokban folyó környezeti nevelés célja, hogy felkészítsen a fenntartható, környezettel harmonikus életvezetésre.

Mutassuk meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és környezete harmonikus kapcsolatának lehetőségeit, és törekedjünk arra, hogy a tanulók mindezt örömforrásként élhessék át. Képessé kell tennünk tanítványainkat a környezetet terhelő tevékenységek felismerésére, ezek csökkentésére, a környezeti problémák és konfliktusok kezelésére, lehetőség szerinti megoldására. Ehhez ökológiai alapokon nyugvó, tényszerű és alkalmazható ismeretekre van szükség. Ösztönözzük a tanulókat a környezet védelmére, arra, hogy tartózkodjanak környezetük káros terhelésétől, utasítsák el mindazt, ami környezetünk állapotát rontja. Tegyük világossá, hogy környezetünk használata életvezetésünk meghatározó része, a környezetünkkel való kapcsolatunk jelentősen befolyásolja közérzetünket, életünk kilátásait, minőségét. Törekedjünk a kollégisták pozitív jövőképeinek kialakítására.

9-14. évfolyam

A tanuló váljon érzékennyé környezete állapota iránt, legyen képes annak változását elemi szinten értékelni. Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket. Kerülje ezeket. Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Személyes élettereinek kialakításában vegye figyelembe a környezetbarát módokat. Részesítse előnyben a természetes, újra hasznosítható anyagokat. Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára. Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett. Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése, utasítsa el a szándékos környezetrombolást. Készüljön fel a környezeti problémákkal összefüggő konfliktusok kezelésére. Válgjon maga is kezdeményezővé. Tekintse kötelességének a környezet védelmét.

Időkeret:

9. évfolyam	: 2 óra	12. évfolyam	: 2 óra
10. évfolyam	: 2 óra	13-14. évfolyam	: 3 óra
11. évfolyam	: 2 óra		

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
Környezetünk állapota	Környezetünk változása. Hogyan változott a település? Milyen előnyök és hátrányok származtak a változásokból környezetvédelmi szempontból? Hogyan változik környezetünk élővilága? Hogyan változott életünk minősége? Javulás és romlás mérlege. A Föld mint egységes rendszer. Hogyan keletkeznek globális környezeti problémák. Ki a felelős? Mit tehet az egyén? Hazai természeti értékeink és a tárgyi környezet értékeinek megóvása. Ismerkedés nemzeti parkjaink, a magyar világörökség és a település értékeivel.
Közös felelősségünk	Azé a felelősség, aki dönt? Tudatosítani kell, hogy mindenkinek a maga közösségében kell megtennie az első lépéseket, vállalnia döntése következményeit. A tanuló felelősségvállalása a kollégium környezetének állapotáért. Környezettudatos vásárlás, fogyasztás gyakorlása. A termékek „életútjának” követése.

<p>Lehetőség és cselekvés. Mit tehetnék, és mit teszek?   Mi befolyásolja döntésemet?   Hogyan tervezem saját jövőmet?   Kapcsolat építése a kollégium döntéshozóival,   környezetvédő szervezetekkel, mozgalmakkal.</p>
--

5. ÉLETMÓD, ÉLETVITEL, HÁZTARTÁSI ISMERETEK

Célok és feladatok

A kollégiumi életvitel, háztartási ismeretek csoportfoglalkozások célja, hogy felkészítse a kollégistákat az egészséges életmód, életviteli szokások tudatos felépítésére, gyakorlására, az ezekhez szükséges ismeretek megszerzésére. Alakuljon ki az egyéni és a kollégiumi közösségi életritmushoz igazodó napirend, a tanulók legyenek képesek tevékenységeiket egészséges, nyugodt körülmények között folytatni. A kollégium különböző tereinek rendezésével, csinosításával, díszítésével készüljenek fel a lakókörnyezetük esztétikus és kellemes kialakítására. Segítsük a kollégistákat problémáik megoldásában, konfliktusaik kezelésében. Válsághelyzetben nyújtunk támaszt. Adjunk módot arra, hogy elsajátíthassák a mindennapi élet során adódó ügyeik intézésének, érdekeik érvényesítésének jogszerű és eredményes módjait. Segítsük megtanulni, hogyan kerülheti el a környezete egészséget, biztonságot veszélyeztető helyeit, helyzeteit. Legyenek megfelelő ismeretei ahhoz, hogy elutasíthassa a káros függőséghez vezető szokásokat.

Támogassuk felkészülését az önálló életvitelre, az önellátásra, a családi életre, valamint-nemektől függetlenül-a családi munkamegosztásra, ezzel együtt a háztartási gondolkodásra, a családi pénzgazdálkodásra. A párválasztással, barátsággal, szerelemmel családteremtéssel, a gyermekgondozással és gyermekneveléssel kapcsolatos ismeretek is fontos szerepet kapnak.

Fejlesztési követelmények

9-14. évfolyam

A tanulónak legyen alapvető ismerete szervezete működéséről, a testi és lelki változásai természetéről. Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a betegségeket. Tudjon a balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről.

Legyen tisztában a tanuló azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Rendelkezzen megfelelő önismerettel, fejlődjön erkölcsi tudata, ítélőképessége, szociális képessége. Rendelkezzen a

harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával. Jellemezze ez a tőle különböző (pl. sérült) embertársaikkal való kapcsolatát is. Készüljön tudatosan az örömteli párkapcsolatra, a családi életre.

Legyen jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, alakítsa ki egyéni, eredményes munkamódszereit. Ismerje meg a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Legyen képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Ismerje meg a takarékoság- takarékoskodás alapvető technikáit. Legyen képes munka- és szabadidejét tudatosan szervezni, ezeket a leghatékonyabban kihasználni. Legyen képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására.

Váljon igényévé környezetének tisztántartása, szépítése- a személyes higiéné. Legyen tájékozott az elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról.

Időkeret: 4 óra

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
Társas kapcsolataink	Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés. Élethelyzetek megbeszélése, dramatizálása. Irodalmi alkotásokban, filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése. Konfliktusok, válsághelyzetek megoldásának keresése. Az érdekütköztetés módjai. Emberi játszmák elemzése. Nemi szerepek, barátság, partnerkapcsolatok. Beszélgetés a témáról a művészetek tükrében. Szerepjátékok, szituációs játékok. A szülői felelősség, kapcsolatok a családtagok között, a családi élet szervezése (szerepek, feladatmegosztás).
Élet a kollégiumban	Harmonikus kapcsolatainkat építő közösségi szokásaink. Környezetünk és közérzetünk. Felelősségünk magunk, társaink és környezetünk egészségéért, testi, lelki és közösségi „jól létéért”. Szabadidő – tervezés - szervezés.

A háztartás	Lakáshoz jutás. A népművészeti hagyományok felhasználása a tárgykészítésben, -alakításban és -díszítésben. Hasznos tárgyak készítése, használati tárgyak javítása. Gazdálkodás. A bevételek, kiadások mérlege, a takarékoskodás, takarékoskodás, az igények kielégítésének ésszerű késleltetése. Az alapvető szolgáltatások megismerése. Családi költségvetés készítése.
Testi, lelki egészségünk	A betegségek megelőzése, betegápolás. Környezetünk, a háztartás egészséget veszélyeztető veszélyforrásai. Teendők veszélyhelyzetben, katasztrófa esetén. Elsősegélynyújtás, önmentés. A szűrővizsgálatok. Az önvizsgálat. Rekreáció, séták, kirándulás. Kondicionáló tornák, tánc. Relaxációs technikák megtanulása. Függőséghez vezető szokások megelőzése.

6. EGYÉN ÉS KÖZÖSSÉG

Célok és feladatok

A kollégiumban a közösség életében való részvétel a kortárs közegben meghatározó élmény. A kollégista saját értékeiről – a család mellett – a kollégiumi egyéni vagy csoportos foglalkozásokon kap visszajelzést, ebben a közegben szerez tapasztalatokat, alakul személyisége. A témakör célja annak elősegítése, hogy az egyén megtalálja helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai, a kollégiumi közösségben, segítse a kollégista beilleszkedését környezetébe.

A foglalkozások során a kollégista megismeri és gyakorolja a kollégium és az iskolai közösség nyújtotta jogokat és kötelességeket, megtapasztalja a felelősség és a döntés súlyát, következményeit. Elsajátítja a társadalmi érintkezés alapvető szabályait. A témakörök feldolgozása során legyen képes eltérő szempontok mérlegelésére, erősödjön szóbeli és írásbeli kifejezőkészsége, különösen az érvelés, vitatkozás tekintetében. A felnőttkori polgári lét, a társadalmi tevékenységek gyakorlásának és megismerésének egyik helyszíne szintén a kollégium, célként fogalmazható meg a társadalom szerkezetének és működésének megismerése, megértése is.

Fejlesztési követelmények

9 – 14. évfolyam

Életkorának megfelelő szinten rendelkezzen ismeretekkel a társadalmi normákról. Sajátítsa el az elfogadott viselkedésformákat a családban, az iskolában, a kollégiumban. Legyen kulturált a társadalmi érintkezésben és külső megjelenésben. Ismerje és alkalmazza a társadalmi érintkezés különböző formáit, írásbeli és szóbeli műfajait. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében. Ismerje és tisztelje közössége tagjait, törekedjen jó együttműködésre az együttélésben.

Tekintse értéknek a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot.

Ismerje alapvető állampolgári jogait és kötelességeit.

Legyen képes megfelelő formában érvelni, vitatkozni.

Időkeret

9. évfolyam	: 3 óra	12. évfolyam	: 3 óra
10. évfolyam	: 3 óra	13 – 14. évf.	: 2 óra
11. évfolyam	: 3 óra		

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
Én és a család	Személyiségjegyek és azonosságtudat. Problémafeldolgozás, megbeszélés. A család szerepe a múltban, a jelenben. A barátság szerepe az emberi életben. Irodalmi példák és saját tapasztalatok feldolgozása írásban.
A kollégium és az iskola	A külső megjelenés és társadalmi érintkezés illemtana. A társadalmi érintkezések különböző formáinak (műfajainak) ismerete és alkalmazása. Az egyén helye az iskolai, kollégiumi közösségben. Az iskola és kollégium működési rendjének és elvárásainak megismerése. Egyéni szituációk és konfliktushelyzetek elemzése. Konfliktuskezelési technikák (viták és helyzetgyakorlatok). A diákönkormányzat szerepe, jogai és lehetőségei. Jogok és lehetőségek megismerése és megtapasztalása saját közösségben.

A társadalom	<p>Magánérdek és közérdek. (A társadalmi normák, beilleszkedés és autonómia.)</p> <p>Az egyén jogai. (A szabadságjogok ismerete és történelmi előzményei.)</p> <p>A modern nemzetállamok. (Az alkotmány, a hatalommegosztás, politikai pártok és ideológiák, az önkormányzatok.)</p> <p>Információk gyűjtése – könyvtárban, illetve sajtóból és médiából – feldolgozása és elemzése.</p> <p>A demokratikus állam működésének főbb elemei (a választási rendszer, a törvényhozás és a kormány, az igazságszolgáltatás, a fegyveres testületek, szervezetek).</p> <p>A történelmi és társadalomismereti tanulmányok során tanultak rendszerezése.</p> <p>Az állam működésének megértése a mindennapi tapasztalatok (sajtó – és médiaanyagok) segítségével.</p> <p>A munka világa és a munkaerőpiac működése. A vitakészség (az érvelés, a másik érveinek megértése, a nyitottság, a kulturált kifejezőmód) gyakorlása különböző szituációkban.</p>
--------------	--

7. MAGYARSÁG, NEMZETISÉGI LÉT EURÓPAISÁG

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelésben meghatározó elem, hogy a többségi nemzethez tartozó tanuló a határainkon belül élő nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulóval él, élhet együtt. A foglalkozások és tevékenységek célja ebben a témakörben az, hogy a kollégistában maradjon meg, sőt erősödjön a kötődés a küldő környezettel, és alakuljon ki a kötődés a befogadó környezethez. A kollégista tartsa meg azokat az értékeket, amelyekkel a szülői ház, a felnevelő környezet „elküldte” a kollégiumba, s az új környezet értékei ugyanúgy épüljenek be a személyiségébe.

Az ebből adódó célok és feladatok:

- a szülőföld, az elbocsátó, a befogadó környezet szeretete, a lokálpatriotizmus és a hazaszeretet (patriotizmus) alapjainak kialakítása, ismerete (település, kisebb tájegység);
- országunk, nemzetünk, ismerete, szeretete;
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata;

- a határainkon kívül, kisebbségben élő magyarok problémáinak ismerete, a velük való közösségvállalás;
- hagyományaink, kulturális örökségünk ismerete, tisztelete, ápolása;
- nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, Himnusz, Szózat, ünnepeink);
- a hazánkban élő nemzetiségek, kisebbségek jogainak ismerete, kultúrájuk, hagyományaik, nemzeti érzéseik tiszteletben tartása;
- az európaiság, az európai kulturális hagyományok és örökség megismerése, megóvása, gyarapítása;
- az egyetemes emberi jogok megismerése, elfogadása, tiszteletben tartása;
- más népek nemzeti érzésének, kultúrájának tiszteletben tartása.

Hazai nemzetiségeink és etnikai kisebbségeink kollégiumaiban, illetve azon kollégiumokban, amelyekben nemzetiségi és etnikai – kisebbségi tanulókkal foglalkoznak, a fenti célok mellett speciális célkitűzések is megfogalmazódnak:

- a nemzetiségi identitástudat, az etnikai tudat megőrzése, fejlesztése, a nemzetiségek hagyományainak, kulturális örökségének tisztelete, ápolása;
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata;
- az anyanemzet, illetve az egész etnikum főbb eredményeinek és gondjainak megismerése;
- az adott nemzetiség szimbólumainak, hagyományainak ismerete.

Fejlesztési követelmények

9 – 14. évfolyam

A témakör fontos szerepet tölt be a kollégista közösségi identitásainak fejlődésében. A témák feldolgozása segítse elő az iskolában tanultak (magyar irodalom, történelem, hon – és népismeret, nyelv, tánc és dráma, földünk és környezetünk) szintetizálását, az ott tanult ismeretek más szempontú felhasználását. Nemzetiségi kollégiumokban elősegíti a nemzetiségi népismeret integrálását.

A feldolgozás során a tanuló váljon nyitottá a társadalmi jelenségek iránt, és tegyen szert az együttműködés képességére, illetve az önálló munkára. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, ismerje meg azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait.

A témák feldolgozása során fejlődjön információgyűjtő és – feldolgozó képessége. Legyen képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni. Gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tudjon különböző társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani. Tudjon a felsorolt témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben). Legyen képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni.

A középiskola végére alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit a különböző társadalmi jelenségek, folyamatok értelmezésében.

Időkeret :

9. évfolyam	: 3 óra	12.évfolyam	: 3 óra
10.évfolyam	: 4 óra	13-14. évfolyam	: 3 óra
11.évfolyam	: 4 óra		

TÉMAKÖRÖK	TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK
Helyismeret, helytörténet	<p>A település vagy a környező tájegység története, megismerése könyvtári dokumentumok segítségével.</p> <p>A település történetének főbb korszakai, ezek időbeli elhelyezkedése.</p> <p>A település legfontosabb igazgatási, egészségügyi, szolgáltató, kulturális intézményeinek megismerése.</p> <p>Kulturális programok tervezése.</p>
Múltismeret, hagyományok	<p>Magyarország és Európa a múltban – a téma egy aspektusának feldolgozása az irodalom, a történelem vagy a művészetek segítségével egyéni vagy csoportmunkában (pl. magyarok egyetemjárása külföldön; a Nyugat első nemzedéke, európai és magyar impresszionisták stb.).</p> <p>A magyar kultúra és tudomány kiemelkedő eredményei. A nemzetiségi kollégiumokban a nemzetiségi, a nemzeti kisebbségi kultúra és tudomány kiemelkedő eredményei.</p> <p>A tanulók érdeklődésének megfelelő téma feldolgozása tudománytörténeti nézőpontból, könyvtári dokumentumok (nyomtatott, elektronikus) segítségével tetszőleges formában.</p> <p>A határainkon túl élő magyarság jellemzői, helyzete a XX. században. A nemzetiségek és etnikai kisebbségek a mai magyar társadalomban. Az anyaország, illetve az anyaországon kívül élő nemzetiségek jellemzői.</p> <p>A témák megvitatása szociográfiai művek vagy filmek segítségével; kiállítás szervezése, rendezése az elkészült anyagokból.</p>

Jelenismeret	<p>A kollégium szervezeti felépítésének ismerete, részvétel a kollégiumi programokban és a diákönkormányzat munkájában. A diákjogok; az alapvető emberi jogok. Háttéranyag gyűjtése.</p> <p>Jellegzetes példák feldolgozása. Vitahelyzetek, konfliktushelyzetek.</p> <p>A határainkon túl élő magyarság helyzete, törekvései, lehetőségei ma.</p> <p>Nemzetiségeink, etnikai kisebbségeink jellemzői, helyzete.</p> <p>Médiaanyagok elemzése, esetleg személyes tapasztalatok gyűjtése.</p> <p>Az Európai Unió jellemzői.</p> <p>Önálló tájékozódás a könyvtár és a média segítségével, véleményformálás a problémákkal kapcsolatban.</p>
Nemzetiségi kollégiumok kapcsolata anyanyelvi területtel	<p>Kapcsolatfelvétel, cserekapcsolatok, testvériskolai kapcsolatok a hagyományörzésben, nyelvtanulásban.</p> <p>Tanulmányi kirándulás az anyaországban.</p> <p>Az anyaországi, nyelvterületi felsőoktatási lehetőségek megismerése.</p>

X. Ellenőrzési, értékelési rendszerünk

Célkitűzések:

Az ellenőrzés és értékelés segítse a helyes szokások, a belső motiváció kialakulását.

Hívja elő a pozitív értékrend igenlését.

Járuljon hozzá a jó légkör és a belső rend kialakításához.

Segítse a tanulók ellenőrzési, értékelési képességeinek fejlődését, az öntevékenység kibontását.

Az értékelés legyen segítő szándékú, fejlesztő hatású.

Az értékelés alapvető szempontjai:

A tanulmányi munka értékelése a tanuláshoz való viszony és az eredményesség alapján

A házirend előírásainak betartása.

A kollégiumon kívüli magatartás.

A közösségi munkában való részvétel és a feladatok elvégzésének színvonala.

A szakkörökben, a rendezvényeken, foglalkozásokon végzett tevékenység színvonala.

Az értékelés területei és módjai

Időszak	Feladat	Módszer	Felelős	Az értékelés módja
Naponta	Napirend betartása	Beszélgetés, megfigyelés	Ügyeletes nevelő	Hónap végén a csoport előtt
	Szobarend	Pontozás	DÖK megbízott	Kiírás a faliújságon, negyedévenként jutalmazás
Hetente	Ügyeleti munka	Megbeszélés	Ügyeletes nevelő	Hónap végén a csoport előtt.
	Szekrényrend	Megbeszélés, gyakorlás	Ügyeletes nevelő DÖK	Negyedévenként a kollégium közössége előtt.
Havonta	Tanulmányi fegyelem és eredményesség	Megbeszélés, feljegyzések	Segítő tanár DÖK vezető	Hónap végén a csoport előtt
Időszakonként	Sportversenyek fordulói	Helyezések kiírása	Segítő tanár DÖK vezető	Kiírás a faliújságon, Jutalmazás
	Szakköri munka	Megfigyelés, beszélgetés	Szakkörvezető tanár DÖK megbízott	A tevékenység végén kiállítás, jutalmazás.
	DÖK vezetőségi munka	Cselekedet-, viselkedés-elemzés	DÖK segítő tanár DÖK-vezetők	Kollégiumi közösség előtt félévkor és év végén elismerés.
Negyedévenként	Az értékelési szempontok együttese alapján	Megfigyelés, tesztek, viselkedés-elemzés	Csoportvezető tanár, kollégiumvezető	Kollégiumközösség előtti elismerés
Félévkor és év végén	A féléves és éves munka alapján	Rendszerezés	Csoportvezető tanár, DÖK-vezetők,	A szülők értesítése az elismerésekről, könyv- és tárgyjutalom

			kollégiumvezető	
--	--	--	-----------------	--

XI. Az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások köre

- a. könyvtárhasználat
- b. részvétel az iskolaújság munkájában
- c. filmklub
- d. tehetséggondozó foglalkozás
- e. felzárkóztató foglalkozás
- f. iskolai jégpályahasználat
- g. sportszerek, kondicionáló gépek használata
- h. tornaterem és sportpályahasználat
- i. iskolai pszichológus igénybevétele
- j. gyógytestnevelési foglalkozás
- k. számítógép, internethasználat
- l. szövő – varró szakkör

XII. Gyermek és ifjúságvédelem

A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet a kollégium az iskolával szorosan együttműködve látja el. Ezt az indokolja leginkább, hogy a kollégiumban kizárólag az iskola tanulói laknak. A nevelők napi kapcsolatban vannak a gyermekvédelemmel foglalkozó kollégával, aki mindig szívesen segít a problémák megoldásában. Felvilágosító előadásokon rendszeresen részt vesznek a kollégisták

XIII. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó és társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások

Nevelőink elsődleges feladatnak tekintik a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítését a kollégiumi közösségbe.

Fejlődésük érdekében szervezünk különböző foglalkozásokat. A filmklub is elsősorban e célból jött létre.

Ösztönözzük őket az iskolai valamint a városi könyvtár látogatására. Számítástechnika szakkört szervezünk, ahol a számítógéppel való gyakorlást valamint Internet használatot biztosítunk számukra.

A szabadidő-szervező kolléga által vásárolt színházjeggyel jutalmazzuk a kiemelkedő közösségi munkát.

Tanulmányi előmenetelüket fokozott figyelemmel kísérjük, hiszen éppen náluk tapasztalható sok esetben a lemaradás, hiányosság.

XIV. Fejlesztési, karbantartási feladatok

- a) A kollégium tetőszerkezetének mielőbbi javítása. Lehetőség szerint a tetőtér beépítése.
- b) Az épület szigetelésének mielőbbi megoldása, különösen a fiú oldalon.
- c) A nyílászárók javítása, esetenként cseréje.
- d) A villamoshálózat korszerűsítése.
- e) A vizesblokk teljes felújítása.
- f) Teakonyha kialakítása a leány oldalon.
- g) A pince klubhelyiséggé, közösségi térré alakítása.
- h) Az elhasználódott berendezési tárgyak folyamatos cseréje.

XV. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges óraszámok

KOLLÉGIUM- KISHÁRSAS

Óraterv

Időpont	Feladat	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Összesen
06-07	Felügyelet		1	1	1	1	4
14-15	Felügyelet	1	1	1	1		4
15-19	Foglalkozás	4	4	4	4		16
19-22	Felügyelet	3	3	3	3		12
22-06	Készenlét	8	8	8	8		32
Összesen:		16	17	17	17	1	68

PÉCEL /FIÚ-LEÁNY/

Időpont	Feladat	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Vasárnap	Összesen
06-07	Foglalkozás	2	2	2	2	2		10
07-08	Felügyelet	2	2	2	2	2		10
13-15 ³⁰	Felügyelet	5	5	5	5			20
12-15	Felügyelet					6		6
15 ³⁰ -18 ³⁰	Felkészítő foglalkozás	9	9	9	9		6	42
18 ³⁰ - 19 ³⁰	Foglalkozás	1	1	1				3
19 ³⁰ -22	Felügyelet	5	5	5	5		5	25
22- 06	Készenlét	16	16	16	16		16	80
Kollégiumi felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató és szabadidős foglalkozások								30

XVI. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A pedagógiai program érvényességi ideje

- a. Az iskola 2004. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
- b. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2004. szeptember 1. napjától az első, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
- c. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2004. szeptember 1-től 2008. augusztus 31-ig szól.

2. A pedagógiai program értékelése

- d. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközössége (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- e. A 2008-2009. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.
- f. A nevelőtestület felkéri az iskolaszéket, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását a 2007-2008. tanév lezárását követően átfogóan értelmezze.

3. A pedagógiai program módosítása

- g. A pedagógiai program módosítására az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközösségei, az iskolaszék, az iskola fenntartója tehet javaslatot.
- h. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az iskolaszéknek javasolhatják.
- i. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- j. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

XVII. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések